

har angivet Grundtanken i Loven af 19de Februar 1861 § 2 rigtig, vil det af os stillede Forslag i langt høiere Grad end det af Udvalgets Flertal stillede fyldestgjøre denne Grundtanke; thi det er jo dog ganske klart, at der ikke efter Vedtagelsen af Udvalgets Flertals Forslag vil være det Fjernetste til Hinder for, at en Godseier vedbliver at bortfæste sine Gaarde. Naar han kun sørger for at faae solgt Avotaerne i den rigtige Tid, kan han meget godt vedblive at bortfæste de andre Dele af Godset, og han vil meget godt ved Fæsteligbed kunne give nyt Fæstebrev til en Fremmed og da sælge til ham og endda bevare sin Ret. Dersom altsaa den ærede Ordfører havde Ret i, at Grundtanken var den, at Salg skulde finde Sted til den nuværende Fæster eller den nuværende Fæsters Familie, saa fyldestgjøres denne Fordring ganske anderledes ved det Uendlingsforslag, der er stillet af os, end ved det Uendlingsforslag, der er stillet af Udvalgets Flertal. — Der er af os begjert delt Afstemning over de to Punkter i Uendlingsforslaget. Det sidste indeholder jo, som af den ærede Ordfører rigtig angivet, kun en ubetydelig Undtagelse fra Hovedreglen i det første Punktum, en Undtagelse, om hvilken jeg ikke skjønner rettere end, at den er temmelig nødvendig. Det sidste Punktum gaar jo nemlig ud paa, at Hovedreglen ikke skal finde Anvendelse, naar det godtgjøres, at den nye Bortfæstning af Gaarden har fundet Sted ifølge et før Lovens Krafttræden givet bindende Fæsteløfte. Det kan maasse være noget overraskende for flere her i Salen, at der er taget særligt Hensyn til et Tilfælde, som mulig vil forekomme Mange at være sjældent, men jeg tør forsikre, at det Tilfælde er ingenlunde saa sjældent, at en Fæster, førend han selv vil afgive sit Fæste, søger at sikke sin Søn Successionen i Fæstegaarden ved af Godseieren at erhverve et fuldstændig bindende Fæsteløfte, endog saa meget hyppig sikret ved Forudbetaling af en Del af Indfæstningen. Jeg kan ikke se rettere end, at der nødvendigvis maa tages Hensyn til et saadant Tilfælde, og at man ikke kan berolige sig med, at dette dog kun er Undtagelsen og ikke Reglen. Man kunde jo maasse imod Vedtagelsen af dette

sidste Punktum i Uendlingsforslaget indvende, at Udvalgets Flertal ikke har fundet det nødvendigt at føie en lignende Bestemmelse til dets nye § 6. Ved den ved Afstemningen igaa i Loven indbragte nye § 6 er jo Bortfæstning paa 50 Aar for Fremtiden forbudt, uden at der er taget noget Hensyn til de Tilfælde, hvor der før Lovens Krafttræden er givet et bindende Fæstningsløfte. Udvalgets Flertal vilde altsaa mulig kunne indvende mod den af os foreslaede Undtagelse, at, naar en lignende Undtagelse ikke har været fundet nødvendig ligeoverfor Fæstninger, vil den heller ikke være nødvendig ligeoverfor Bortfæstninger. Jeg er ikke Jurist nok til at vide, hvorledes et saadant Forhold vil lade sig løse uden Tab for den ene eller for den anden Part, naar der mellem Mand og Mand er indgaaet en bindende Kontrakt om Noget, som skal opfyldes i Fremtiden, og saa Loven kommer imellem og siger, at det ganske vist den Gang, da det blev indgaaet, lovligt Kontraktsforhold for Fremtiden er ulovligt, at Kontrakten ikke maa fuldbyrdes. Det forekommer mig altsaa at være rigtigst at tage Hensyn til saadanne Forhold, naar man veed, at de i Virkeligheden ere tilstede. — Da jeg har Ordet, kan jeg ikke Andet end med det Samme paa egne Begrebe at udtale min Stilling lige over for det af Udvalgets Flertal til § 5 stillede Forslag. Den høitærede Ordfører udtalte den Formening, at dette Forslag vilde ikke alene fyldestgjøre de Fordringer, der vare blevne stillede ved tidligere Forhandlinger her i Salen, men at den ogsaa særlig maatte fyldestgjøre den Side, fra hvilken Fordringerne nærmest vare fremkomne. Jeg beklager, at jeg ikke kan tiltræde denne Udtalelse af den ærede Ordfører, men at jeg tværtimod maa sige, at jeg for mit Vedkommende ubetinget stemmer imod dette Forslag. Det forekommer mig, at jeg her vil have fuld Anledning til at gjentage en Bemærkning, som jeg igaa havde Anledning til at rette til den ærede Ordfører, nemlig at, hvor der er Tale om en Ret, gaar det ikke an at lade Rettens Tilstedeværelse eller Ikke-Tilstedeværelse bedømme ved et Skjøn af en Indenrigsminister. Det er i mine Tanker at hyde Sten for Brød;